

Lévai Újság

gazdasági, kulturális és kritikai hetilap

II. ÉVFOLYAM, 28. SZÁM

1955 JULIUS 10. SZERDA

ÁRA 80 FILLÉR

A hármas ünnep lévai eseményei

Julius hó 5., 6. és 7-én Cyril és Method ünnepén, Hus János napján és vasárnap, a hármas ünnep mozgalmas napja volt Lévának. A hűvös idő nagy kárt okozott a szórakozóhelyeknek és fürdőknek, de kedvezett a különféle gyü-

léseknek, amelyeken nagy számban jelentek meg nemcsak Léva vidékéről, hanem egész Szlovénzskórról az érdeklődők. Az egyes eseményeket azok megtörténtének sorrendjében a következőkben ismertetjük:

A hadirokhtak gyűlése és színelőadása az elesettek emlékművének javára — A jubilárius diszközgyűlés

Július 5-én d. e. a városi színház termében tartotta 10 éves fennállásának évfordulóját alkalmából diszközgyűlést a „Družina“ hadikárosultak orsz. szövetkezetének helyi csoportja.

A diszközgyűlést Simkovitz József elnök nyitotta meg szlovák nyelven, utána Miklóssy Béla magyarul üdvözölte a megjelenteket, majd Boros Béla h. városbíró a város nevében köszöntötte a diszközgyűlést. Bezak Péter orsz. lítkár után Szén tanító, szoc. dem. képviselő emelkedett hangú beszédben szólította fel a Léva

vidéki károsultakat szervezkedésre és tömörülésre. Jelenfő János körzeti lítkár vázolta a Družinának azt a munkáját, amelyet 10 éves fennállása alatt a hadikárosultak érdekében kitaró munkával sikerült elérni, ezzel egyuttal rámutatott a szervezkedés és tömörülés előnyeire is.

Néhány jelenlévő felszólalása után Simkovitz József elnök a diszközgyűlést berekesztette, a jelenlévők figyelmébe ajánlván az esti „Obsitos“ előadást való minél tömegesebb részvételt.

Az „Obsitos“ előadása a Városi Színházban

Az „Obsitos“ előadása a városi színházban. A világháborúban elesettek emlékművének alapja javára pénteken este telt ház előtt játszották kiűnő összeállításba műkedvelőink az „Obsitos“ operettet. Az előadás megkezdése előtt Simkovitz József szlovákul, Miklóssy Béla magyar nyelven üdvözölte a megjelenteket és ismertetette a darab előadásának alkalmosságát. A darab szereplői közül Kovács Ödön, a nemzetes asszony szerepében a gyermeke után vágyódó, a megsértett, az övére büszke anyát természetesen őnézzettel játszott. Turpinszkyne Málicsikája az anya akaratában megnyugvó, vágyódó szerelmes leány tökéletes alakítása volt. Kovács Ödön igazi magyaros alakjában méltóan tűrközött vissza Buzogány Márton nemzetes uram; Jóska fiát. Györgyi Jenőt a szerelmes szomszédlegény alakításáért nagy elismerés illeti. Százszorszép bolto alakját a mindig vig, ötletes Gyuris József nagy sikerrel elevenítette meg. Igen jó volt Bucsek Gyula, Tihmér szerepében.

Igazi, lőről metszett botos ispánt interpretált Mészáros Árpád. Hingyi Juliska könnyed táncával, bájos alakjával Piroška szerepében nagy teltséget aratott. Turpinszky József obsitosa huszáros alakjával méltóan illeszkedett a darab nem éppen könnyű és nagy színészi képességet igénylő szerepébe. De a többi kisebb szereplők is mind igen jól átérték szerepüket és segítették sikerre a darabot. Külön meg kell emlékeznünk a rendezőkről, akik Miklóssy Béla, Kovács István és Jakab Sándor fáradságot nem ismerő, kitaró munkával mindent elkövettek a siker érdekében. Schindler Rudolf karnagy ismét biznyságot tett kvalitásairól. A hősök emlékművének alapjára rendezett est a nagy siker jegyében folyt le, de sajnos, sokan megfelledeztek jólétükben a háború áldozatairól, pedig ott lett volna a helyük. A sikerült est megszervezése Miklóssy Béla agilitásának érdeme. — Az előadást hétfőn megismételték.

A Szlovénzskói Magyar Tanítók naggyűlése

Kovács Alajos, elnök
60 éves jubileuma

Kedves megható, igazi szeretettel, nem mindennapi ragaszkodást sugárzó ünnepségben volt részük azoknak, akik a szlovénzskói magyar tanítóság IV. kongresszusán szombaton délelőtti a városháza nagytermében jelen voltak. A terembe lépő Kovács Alajos negyedik igazgató tanítót, a Sz. Á. M. T. E. országos elnökét 60. születésnapja és nyugdíjba vonulása alkalmából nagy éljenzéssel, tapssal és Heckmann István orsz. karnagy által dirigált tanítói dalárda Boross-Heckmann: „Kovács Alajos üdvözlése“ c.

énekekkel fogadták. Mélyen megható, szebbnél szebb gondolatokkal telt beszédekkel egymás után üdvözölték a mindig tevékeny és fáradhatatlanul munkás tanítóvezért, a szlovénzskói magyar tanítóság Mózesét és az ő inspirátorát, feleségét.

Somogyi István orsz. alelnök az orsz. központ, Ocsovay Imre Gömör-Nógrádi tanítómege, Dinnyés Károly az Érsekújvári tanítómege, Kormos Gerő a Kárpátaljai magyar tanítóegyesület, Négyessy János a keleti tanítómege nevében, Kriek Jenő ny. tan. képzői igazgató mint a lévai tanítóképző volt növendékét üdvözölte.

Kovács Alajos könnyekig meghatóva mondott köszönetet az üdvözlő és ünneplő szavakért. Köszönetet mondott elsősorban munkatársainak, akik önzetlenül mindig mellette állottak és „harcoltak vele együtt az emberiség két nagy átká: a szeretetlenség és a butaság ellen“. Köszönetet mondott másodsorban a magyar tanítóságnak, aki mindenkor hallgatott szavára és egyetemlegesen állt a háta mögött, de köszönetet mondott feleségének is, aki hűségesen kitarótt mellette és a csüggedések pillanataiban vigasztalta, bátorította és a további kitarásra serkentette.

A meleg, szívből jövő, őszinte szeretetteljes ünneplés a dalárda jelenével ért véget.

A tanítóság továbbképzése

A szokásos üdvözlések és a lőlitkári jelentés után Ocsovay Imre (Losonc) egyenesen, nyílt szavakkal mutatót rá arra a követelményre, amely előtt áll ma a magyar tanítóság, amikor a magyar falvak kulturája tőle nemcsak a szaktudást, de teljes, általános tudást, polihisztorságot követel. A magyar falunak ma csaknem egyedüli kultur vezetője a magyar tanító. Egy vezető embernek sok mindenhez és alaposan kell érteni. Ezt a tudást megszerezni igen nehéz. Azokat, akik a polihisztorságot akarják elsajátítani, az egyesület is támogatni óhajja és éppen ezért javaslatot dolgozott ki a kérdés gyors megoldására, melyet a nagy gyűlés elé terjeszt.

Az a tudás, amelyre egy falusi tanítónak szüksége van, két csoportra osztható: bővebb szakismeretre és az iskolán kívüli népművelődési ismeretekre. Szakismeretek megszerzése, illetve kibővítése mellett lényegesen fontosabb és a falusi tanítóság által nehezebben hozzáférhető az iskolán kívüli népművelődéshez szükséges ismeretek megszerzése, amiért is ezeknek, mint a zene, ének, testnevelés, gazdasági-, szövetkezeti- és szociológiai kérdések elsajátítására kurzusok, tanfolyamok tartását hozza javaslatba.

Hogy azonban ezen kurzusok sikere biztosítható legyen az egyes szakcsoportok kiképzéséhez a megfelelő szervezetek: Orsz. Dalos Szövetség, Magyar Testnevelési Szövetség, Komáromi Gazdasiskola, Hanza Szövetkezeti központ, Magyar Tudományos Társaság vezetőségeihez fordult támogatásért és megfelelő szakemberekért. Ezen szervezetek vezetőségei a legmesszebb menő támogatást helyezték kilátásba, úgy hogy ilyenformán a részletek kidolgozása után módja lesz az Egyesületnek a jövő nyári szünet alatt a magyar tanítóság továbbképzésének nehéz problémáját megoldani.

A járási és községi köz- művelődési bizottságok megszervezése

Boross Béla a Magyar Tanító főszervezője ismertetette mindazokat a törvényes intézkedéseket, amelyek lehetővé teszik a magyar falvak intenzív kulturális életét és az általános köz-
művelődés elterjedését. Sajnos ezen a téren igen kevés történt még, bár a törvények már jó pár éve erre lehetőséget, sőt anyagi támogatást nyuj-

Fáradtság és
fejfájásnál
sősorszesz

tanak. Sz. M. K. E. minden anyagi támogatás nélkül az utóbbi években igen értékes munkásságot fejtett ki, de sokkal eredményesebb és gyorsabb munkát lehet elérni a közművelődési bizottságok útján. Hisszük és reméljük, hogy a magyar tanítóság, amely mindig hivatása magaslatán állott, a mai nehéz időkben is megtesz mindent fajtestvéreinek kulturális értékekben való gazdagodásáért. Boross Béla ismertetése és a felszólalók szavai nyomán megragad minden törvényes eszközt arra, hogy az itteni kisebbségi magyarság kulturális értékekben való emelkedését szűkebb falusi körzetekben mindannyian külön-külön is iparkodnak tőlük telhetően elősegíteni. Mert ki nyujtson száz százalékos magyar kulturát a falunak, ha nem a magyar tanító?

Gyermektanulmányozási szakosztály

Az egyre fejlődő pedagógia éppen úgy, mint más tudományok is kutatnak, keresnek jobb, egyszerűbb utakat és módokat a tökéletesebb megismerés felé. A gyermekevelés nem lehet többé sablonszerű tömegnevelés, de át kell térnie az egyéni, individuális nevelés útjaira. Ehhez azonban szükséges a gyermeki lélek tökéletes és alapos ismerete. A gyermek lelki-
ségének, egyenkénti változásainak precíz, pontos kiismerése és a tanítóság körében való elterjesztése a célja a gyermek-tanulmányozási szakosztálynak, amelynek elnökéül az orsz. nagy gyűlés az előadó Kónya Józsefet választotta meg, melléje 11 tagu választmányt rendelt.

A tanító-íjűség problémája

Mint már mindenhol az életben, a tanítóság körében is előtérbe jutott a fiatal tanító generáció feltöltésének elni-
akarása, munkatér követelése. Janics Kálmán, György Kálmán, Batory Emil tulságosan bátor, nyílt őszinteséggel lárták a nagy gyűlés elé panaszait, kívánságait, követeléseiket. Az idősebb korosztályok szigorú kritikában részesítették az ifjú tanítók előretörő mozgalmát és hosszas vita után egyszer s mindenkorra levtették a napirendről ezt a kérdést — azzal az indoklással, hogy a magyar tanítóság között nincs sem fiatal, sem idős, csak tanítók vannak.

Az iskolarádió gyakorlati alkalmazása

Ezután Tilkovsky Béla, a pozsonyi Radio Journal magyar referense röviden ismertetette az iskolarádió gyakorlati alkalmazását. Majd néhány indítvány letergalvása után a szeretet és megbecsülés jegyével lefolyt ünnepélyes nagy gyűlés 2 óra után ért véget.

(Folytatás a 4. oldalon.)

PH. MR.

PREISICH

SZEPESSY UTCA 1.

(Schoeller malommal szemben)

A világhírű BARBARA GOULD és HORMO kozmetikai intézet hormon készítményeinek egyedüli lerakata.

Fényképészeti cikkek, parfümök, piperecikkek, bel- és külföldi kozmetikai készítmények, fésű-, kefe- és gummiáru, kötszerek stb. a legolcsóbb napi árban kaphatók

A nemek harcának lévai tükre

Legutóbb azzal foglalkoztunk, hogy a női erényeket át kell értékelni, hogy a nemek közötti bizalmatlanságot megszüntessük. A tudatlanságig intenzív naivságnak, prudériának, ál-szeméremnek, fnyás létlenségnek, suta gyámoltalanságnak, a gyengeséggel való visszaéléseknek végre meg kell szünnie. A nők vegyék végre tudomásul, hogy egyenlő jogaink vannak és ebből következik az is, hogy az életben egyenlőképpen kell a kötelességeket is megosztani. Ehhez azonban új erényekre van szükség.

A karakter

A nőket általában, mint könnyen befolyásolható, hiszékeny, ellentállásra képtelen személyeket ismerjük. Hajlanak a kacérságra, szeretnek feltűnni, feleslegesen sokat és tarkán öltözködni. Az a női típus, amely ezeket a kvalitásokat gyűjtötte össze magában — az a múlté, ma már senkinek sem kell, akik gondolkodni tudnak és az élet útjait járják. A nő megbízhatóság közmondásos ingadozását fel kell váltani a karakteres nőnek, aki tudja, hogy nem játékszer többé, csecsebecse, törékeny váza, tündéri varázslat, hanem lényegében véve épen olyan ember, mint a többi férfi. Ami egy embert értéké emel, az a jellembeli megbízhatóság, a karakter. A hűséget és bekapcsoltságot ennek a kvalitásnak kell felváltani.

Őszinteség és közvetlenség

A régimódi nő hozzá volt szoktatva az udvariaskodás hamis frázisaihoz és elszokott attól, hogy szemébe mondják az igazat, amely bizony gyakran kellemetlen. A bókók ideje

elmulott, az élet könnyörtelen lett és a gyöngesség nem erény többé. Azok a nők, akik férfiakkal dolgoznak egy műhelyben, irodában, vagy üzletben, nem tarthatnak igényt a különleges bánásmódra kollégáik vagy feletteseik részéről a többi munkatárs rovására. Épipa a háztartásban elfoglalt asszonyok sem követelhetik férjeiktől, hogy feltétlenül teljesítsék minden kívánságukat és csak feleslegesen rendeznek jeleneteket, sírógörcsöket inszenálnak. Azok a nők, akik gyámoltalanságukból igyekeznek tőkét kovácsolni és szeszélyből akarnak uralkodni a férfiakon, rövidesen észre fogják venni, hogy azok elkerülik őket és megvetéssel fordulnak el tőlük.

Egyik szánalmas típusa a régimódi nőnek az, amelyek folyton meg van sértve. Sohasem tudni, hogy miért, de nem is az ok a fontos nála, hanem az, hogy ezáltal magára vonja a többiek figyelmét, szóval a fontoskodás. Ezek a nők legkínosabb tünetei korunknak, rendszerint fel vannak fuvalkodva, mindenki hódolatát várják, önmaguk azonban haszontalanok és kellemetlenkedők. Rémei minden igaz embernek. Hölgyeim, legyenek közvetlenek, nem kell minden túszurást az önkéjégés furkójával véres sebbé mélyíteni. Több emberséget követelünk. Nálunk a legtöbb nő zárkózott „egyénség”, a nép széles rétegei iránt alig érdeklődik, mindenki csak önmagának él. A jövő nőjére fontos társadalmi és kollektív feladatok várnak és ezeket nem lehet a vélt előkelőség elétantsont tornyából megvalósítani. A menyekből le kell szállni a földre.

A Perc

A nagy szegénységünkben egyetlen kincsünk a Perc. Az Óbarstól a Garamból vezetett csatornapatak, lombos fák és széles rétek között folyik Léva felé. Ez a lévai Perc-part minden nyáron sok ezer embernek nyújt nyaralási lehetőséget, üdülést. Aki tudni akarja, hogy mit jelent a Perc a lévaiak számára, az menjen fel vasárnap délután az uszodától a Sótí-malomig és megláthatja a lévai ingyen fürdő látogatóinak ezreit.

Egyenlőség

A Perc-part mindenkit egyenlővé tesz, a ruhák, amelyek társadalmi különbségeket hangsúlyoznak ki, szerényen húzódnak meg a bokrok alján, hogy lehetővé tegyék az emberi egyenlőség érvényesülését. A Perc-parton nincsen különbség ember és ember között, mindenki egyenlőképpen élvezheti a vizet, a napot, a rétet. Tisztviselő, diákok, iparosok, munkások, lányok és fiúk, öregek és gyermekek fekszenek szerte és hemzseg tőlük a Perc vize. Mit is csinálnának, ha nem volna ez a kis patak, amely sokak részére tengerpartot jelent és világlátrót helyettesít.

A Perc mint gyógyfürdő

Minden nyáron a fehérre fakult emberek ezrei lépik el a Perc-parti réteket. A városi portól teleszivott tüdők itt tisztulnak meg és a rosszul láplált, ferdén nevelt tömegek itt egyesülnek ki munkában görnyedt hátrincüket és itt izmosodnak meg fűrődve, napozva, játszva. Amit a város elmulasztott a dolgozó tömegek részére, egészségük megóvása érdekében megtenni: játszótérek, népfürdő, sportszarnok, azt mind pótolni igyekezik legalább is nyáron, az áldott Perc-part, ahová ezrével zárandokolnak mindazok, akiket sorsuk ehhez a városhoz köt vagy sodor. Lévai gyökök, idegenek, magyarok, szlovák, cseh és német katonák, mindenféle rangú ember találkozó helye ez. Összel amikor befejeződik a fürdőszézon rá sem lehet ismerni az emberekre annyira megváltoztak, mindenki barnára sülve, megizmosodva, egészségesen bucsúzik a Perc-től, amely erőt adott az élet további küzdelmeihez.

Leengedik a Percet

A Lévai Lidó ezernyi látogatójának egy réme van: leengedik a Percet!

Minden évben végigfut a parti lakókon a lesújtó hír: nem lesz víz. Lezárlják az Óbarsi csatornát, elnéptelenednek a tágas rétek, üres a Perc medre, sem víz, sem ember benne nem található. Csak néhány elkiseredett halász kotorta az iszapot. Ma is titkos homály fedti a Perc lecsapolásának okát. Egyes verziók szerint a városi Schoeller és egyeből parti malom tisztogatásával van összefüggésben. Minthogy a malomok július végén fejezik be idényüket, a Percet július elején, tehát a legnagyobb szezonban mentesítik a víztől. — A legújabb verziók szerint a Schoeller-malomt ma már villany hajtja és így nincs szükség a víz leeresztésére. Ez idén állítólag az elkésve készített zúgói hid munkálatai tették szükségessé a víztelenítést, a Perc-parti fürdőzők kétségbeesésére. Érdeemes volna csokorba kötni és az utókor számára elrettentő például összegyűjteni azokat a szitkokat és szidalmakat, átkozódásokat, amelyekkel a Perc-part lakói a kinos intézkedést tudomásul venni voltak kénytelenek. Akármilyen legyen is a Perc leengedésének oka, életbevágóan fontos, hogy ez minél rövidebb ideig tartson és ha csak egy mód is kínálkozik rá, a jövőben mellőzni kell a Perc elzárását.

A Perc ünnepe

Mindnyájan ismerjük, vagy megismerjük a Perc áldásait, minden embert egyenlő szeretettel ölelő hullámainak üdítő erejét és rajtuk a sor, hogy jótéteményét hálánkkal viszonzzuk. Ennek szimbolikus megnyilvánulása volna a „Perc Ünnepe”, amikor is vízének minden egyes látogatója hálája jeléül résztvenne egy a tiszteltet rendezendő ünnepen. Játékok, versenyek, szórakozások tartlanak a szokott fürdő-programot. Ez a nép-ünnepély nagyban hozzájárulna az emberek egymáshoz való közeledéséhez, amelyre az egész világon, tehát Léván is szükség van.

Sajnos nincsen szervező erő, ember, aki ezt a rendezést a kezébe vegye.

Órák és ékszer
a legutányosabban beszerezhető
STEINER
TESTVÉREK^{NÉL}
LEVICE, Bafa mellett.

Vásári árak a lévai július 1-i átlavásáron:

tehén kg	3.50—4.00	Ké-ig
borjú	4.25—5.20	
ökör	4.00—4.75	
bika	3.00—4.00	
növendék marha	4.00—4.50	
báránypárja	280—300	
kecske	100—150	
ló	100—3.500	
anya sertés	350—400	
süldő sertés párja	300—400	
malac párja	100—180	
hízó disznó	6.00—6.80	

Zsák, ponyva és kévekött legolcsóbban kapható
Kaiser Géza
cégnél Levice, Mártonffi-u. 4

Eltűnnek az oszlopok

Városunk egyik szomorú látványossága volt a szűk uccákban égneq meredező sok fekete oszlop, amelyen a villanyvezeték huzalai voltak szerelve. A villanyáram átszerelése folytán a huzalok a háztetőkre, házakra erősített vasoszlopokra kerültek és ezzel az oszlopok is befejezték rendeltetésüket. Sajnos itt sincs teljes megoldás, mert az uccái világítás céljaira szolgáló oszlopok továbbra is megmaradnak. Pedig ezen is könnyen és praktikus módon lehet volna könnyíteni, mert a keskeny lévai uccákban sokkal jobban lehet középvilágítást alkalmazni. A nagy városokban már mindenütt átlétek erre a rendszerre és itt van az alkalom, hogy ezt a praktikus megoldást mi is megvalósítsuk. Reméljük, hogy az átszerelés kapcsán a városi villanytelep is áttér az uccáknak közepén való megvilágítására.

Ahogy én látom...

Léván nincs uborkaszézon. Más városokban ilyenkor az élet a minimura zsuorodik össze, mindenki menekül a szabadba, fürdőkbe, nyaralni. Léva a nyár kellős közepén a legmozgalmasabb. A hármas ünnep tele volt programmal. Gyűlések, előadás, alapkötlettel teniszverseny stb. mind-mind a virágzó és fejlődő élet jelei. A Garamölgvények régi központja Léva, most azonban egész Szlovenszko magyar vidékéről itt gyűltek össze a falu nevelői, a kultúra raghintoi, hogy a nyári szabadságuk megkezdésének első napjaiban megvitassák érdekeik további védelmét, kicseréljék gondolataikat, elmondják egymásnak az elmúlt év tapasztalait és új egységes irányt szabjanak további munkájuknak. De itt láttuk környékünk legmódosabb gazdáit is, akik ott hagyták az aratást, egész évi fáradságos munkájuknak betakarítását, hogy országos vezetőik és tudományos szakemberek előadását meghallgassák és megvitassák azokat a legújabbban felmerült gazdasági kérdéseket, amelyek a rentábilisabb termelés lehetőségeit nyújtják. És amíg e komoly tanácskozások folytak egy ifjú egyesület, a fiatalág egyesülete letette klubházának alapkövét, mint jövőjének, fejlődésének, élni akarásának biztos zálogát; hat város teniszezői versengtek és mérték össze erejüket, tehetségüket, ugyanakkor az elsőbbség koszorujáért.

Szinte szimbolikus kapcsolódottak össze a hármas ünnep eseményei. Az első napon a háború rokkantjai tartották összejövetelüket, közgyűlés formájában, hogy megvalósítsák a régi tervet, hogy a háboruban elesett bajtársaiknak emléket állítsanak, másnap a szlovenszko magyar tanítók oitatták meg a nevelés általános problémáját, harmadik nap az országos gazdasági egyesület tartotta magas nivóju előadások mellett lévai összejövetelét. Ugyanakkor a Juventus Otthona alapkövet tette le, a ligeti pályákon hat város versenyzett a tenisz hegemoniájáért. Így találkoztak Léván egyszerre és szimbolikusán a múlt, jelen és a jövő.

Okulár.

Jövő héten kezdődik
a nagy

NYÁRI VÁSÁR!

**Kohn és
Kovács**

szövet- és selyemáruházában
SZIGORU SZABOTT-ÁR RENDSZER!

Lévai intézmények:

Kerületi Betegbiztosító Intézet

Működését még az 1890-es években kezdte meg, de ekkor csak kisebb-körü egészségtügyi és segélyezési érdekeket szolgált. Az 1907. évi XIX. tc. közjellel hivatallá tette. Az államfordulat után az 1919. évi 268. számú törvény kiterjesztette működését az alkalmazottak minden kategóriájára és kerülete is kibővült.

1926. július 1-én az 1924. évi 221. számú törvénnyel egységes szociális biztosítás lépett életbe, mely a betegbiztosításon kívül a rokkantság és akkor esetére való biztosítást is magában foglalja. Ettől kezdve a kerületi betegbiztosító nemcsak a betegség esetére való biztosítási ügyet intézi, hanem egyben végrehajtó szerve a központi társadalmi biztosítónak is, amelynek székhelye Prága.

A betegbiztosító működésének növekedéséről legjobb áttekintést nyerünk, ha a régebbi taglétszámot összehasonlítjuk az újabb taglétszámmal. 1919-ben az évi taglétszám 2.650 volt, míg 1932-ben a tagok száma csaknem ennek a hatszorosára, 13.590-re emelkedett. Ugyanilyen arányban emelkedett a betegek gondozásával, kezelésével és segélyezésével összefüggő költség is, melyre 1919. évben 25.000 és az 1932. évben közel 3 millió Ké lett fordítva. A betegbiztosítás rövid tartamu szociális gondoskodás, mert az alkalmazottakról tartós megbetegedésnél csupán egy évig gondoskodik. Helyébe ezután a rokkantság esetére szóló biztosítás lép, a lörvény értelmében a beteg rokkantnak lesz minősítve és gyógykezelését, segélyezését átveszi a központi társadalmi biztosító és ez a gondoskodás már tartós érvényű. — Ugyan így történik lörvényes gondoskodás az egy évi betegbiztosítói ellátás után a tartós szellemi, vagy fizikai defektus által reménytelen helyzetbe jutott nyugdíj jogosult alkalmazottakról és családjaikról. Így egészíti ki egymást a szociális biztosítás három ágazata.

A biztosítottak nagy számára, valamint a jobb, lökéltebb egészségügyi szolgálat érdekében az 1932. évben székház építése vált szükségessé, mely a város által parcellázott régi

vásártér területén 2 és fél millió költséggel épült fel. Az új székház a város egyik leghatalmasabb, legmodernebb épülete, központi fűtéssel, vízvezetékekkel ellátva. Tágas, világos, kényelmes, modern, higiénikus berendezésű helyiségeiben nemcsak a hivatalok, de az orvosi rendelők és egy modernül felszerelt gőzfürdő is elhelyezést nyert. Az épület méretezését oly nagyra szabták, hogy az egyre fejlődő intézet céljainak még év tizedek múlva is megfelel.

Az intézmény szervezetenleg három részből áll és pedig: önkormányzati szervek (az érdekeltek, munkások és munkaadók képviselői), adminisztrációs apparátus és egészségügyi osztály.

1907. év óta az önkormányzati szervek élén és azokat helyettesítve: Kresko Nándor és dr. Zósták András állottak, jelenleg Jasenák Gyula.

A hivatalos apparátus élén egymást követték: Komzsis Lajos, Tokody István, Féja Miklós, Renner Ármán, Bonyhády Ferenc és jelenleg 38 hivatalnok segítségével Tóth János igazgató intézi az intézmény ügyeit.

Az egészségügyi apparátus legfőbb szervét, a három tagu orvosi tanácsot az intézet főorvosa váltotta fel: dr. Laufer Lipót, dr. Vidlička Jaroslav, dr. Samek István és annak elhalálása után ismét dr. Vidlička Jaroslav. Az egészségügyi teendőket 36 orvos látja el.

Papírárúk
olcsón beszerezhetők

FODOR

UTÓDA CÉGNÉL, Levice. Tel. 70

Villamos átszereléseket az új áramra

Éder Kálmán koncessionált villany- és vízvezeték-szerelő vállalata jutányosan készít. Motorokat gyári áron szállít.

Levice, Szepessy utca 20

Bazaltoid — járdalap az ideális járdaburkolat

Nagyméretű, könnyen tisztán tartható, végtelen tartósságú.

Gyártja: **Ing. Hochberger Sándor**
betonárúgyára

Levice-Léva, Kálnai-utca 43.

Hírek

— **A kassai szintársulat Farkas—Varga—Vágó együttese Léván.** Értesülésünk szerint az Ivánársulatnál, de nálunk is nagy sikereket ért Farkas—Varga—Vágó együttes két napos vendégszereplésre Lévéra jön. Július 10. és 11-én, csütörtökön és pénteken este fél 9 órai kezdettel tartják előadásait a Városi Színház termében. Bemutatják Vadnai—Török három egyfelvonásos bohózatát, az Andrassy-uti színpad műsorát. Varga és Vágó ezúttal bucsúzik a lévai publikumtól és a szlovenszói magyar szintársulattól is, amennyiben a szegedi szintársulathoz kaptak szerződést. Felhívjuk a színpártoló és a magyar kultúra derék harcosainak barátaikat és pártolóit, hogy ezen különleges ígéretű bucsúelőadásokon minél számottevően vegyenek részt.

— **Bányai-est Léván.** Bányai Kornél, a tavaly elhunyt tragikus sorsu, lévai származású költőnek a járási magyar közművelődési bizottság keretén belül emlékestet rendeztek. Az emlékestet Kriek Jenő, ny. igazgató vezette be. Szemes Pirokska, az ugyancsak lévai származású kitűnő író, mély lelki meglátásokkal és filozófiai gondolatokkal elemzte és ismertette Bányai Kornél költeményeit és arra a megállapításra jutott, hogy Bányai költeményeiből a hegyek, erdők, a felvidék oly mélységes szeretele és físzletele sugárzik, hogy ha történetesen Szlovenszón tartózkodik, egyike lett volna a legnagyobb költőinknek. Bányai hátrahagyott versei értesülésünk szerint rövidesen kiadásra kerülnek.

— **Könyvtári szünet.** A városi magyar közkönyvtár július 15-től aug. 31-ig nyári szünetet tart, amely idő alatt a könyvvállomány ellenőrzés és rendezés alá kerül. A könyvtár ezután is felkéri mindazon tagjait, akiknél könyvek vannak kint, hogy azokat legkésőbb július 15-ig szolgáltatassák vissza.

— **A katonai tudományos intézet pszichotechnikai osztálya.** Az állami pszichotechnikai központ igazgatójának javaslatára jun. 25-én a katonai tudományos intézet pszichotechnikai osztálya megalakult, amely összpontosítani kívánja az összes katonai pszichotechnikusokat és tudományos munkásokat. Az intézet célja, hogy a hadsereg legsürgősebb problémáit pszichotechnikai szempontból tanulmányozza, kiválassza a legalkalmasabb embereket az egyes vezetői helyekre, szakembereket a különböző fegyvernemekhez és különféle teljesítményekhez; megállapítsa a katonai kiképzés legalkalmasabb módszerét és propagandát csináljon a pszichotechnika elterjedésének. Az osztály vezetője: F. Šeracky egy. tanár, ügyvezetője: MUDR. et PHDR. Mis. törzskapitány. Az osztály felhívja az összes tartalékos tisztet, hogy mindazok, akiknek kedvük van ehhez a munkához, jelentkezzenek a katonai tudományos intézetnél. (Vedecky Ustav Vojensky — Praha, Děvice ul. Hanáckého pluku.) (Bkdt.)

— **A lévai levéltár.** Dr. Václav Černý, a földművelésügyi minisztérium főlevéltárosa az elmúlt hét folyamán felkereste a városi muzeumot, ahol a levéltár után érdeklődött. A földművelési minisztérium ugyanis a szlovenszói régi nagy uradalmak leírását, gazdálkodását, fejlődését és származását akarja összeállítani. Ehhez a munkához keresett adatokat a főlevéltáros a lévai Schoeller, illetőleg a volt Eszterházy uradalomról. Felvilágosítást azonban nem kapott, mert a város levéltára rendezetlenül a város háza padlásán fekszik összezsugorolva. — Ezzel kapcsolatban megemlíthjük, hogy a Schoeller uradalom éppen a napokban fordult azzal a kérelemmel a lévai vár előző tulajdonosának, herceg Eszterháznak kismartoni jószágigazgatójához, hogy levéltárakból a lévai várra vonatkozó adatokat és iratokat az uradalomnak bocsájtásá rendelkezésére. Tudomásunk van róla, hogy Léva városa ez irányban már 1898-ban lépéseket tett, illetőleg az 1898. évi költségvetésbe a pénzügyi bizottság az iskolai szükségletek között 200 forintot hozott javaslatba a városi levéltár rendezésére és egyuttal utasította a polgármestert, hogy „a város történelmi múltjára vonatkozó adatok kiszolgálhatása iránt a herceg Eszterházy levéltár ezidő szerinti rendelkezőjéhez kérelem intéztessek”. Reméljük, hogy végre a Schoeller-uradalom agilis és nobilis gondolkodása igazgatójának sikerül a lévai vár múltjából új adatokat felderíteni.

— **41 új pilótát képeztek ki Csehszlovákiában az elmúlt évben.** A nemzetvédelmi minisztérium, valamint az „ezer új pilótát” akció segélye lehetővé teszi, hogy a folyó évben sokkal több pilótát képezzenek ki. Ennek előmozdításához mindenki hozzájárulhat, ha egy koronás üveg repülőgépjelvényt vásárol, vagy az uccai gyűléshez járul hozzá. Adományokat a 82.000 sz. postafakaré csekszámlán is lehet beküldeni. (Bkdt.)

— **A szlovenszói országos hivatal rendelete az árdragítás üldözésére.** A szlovenszói országos hivatal az alárendelt hatóságokhoz rendeletet intézett az élelmiszerárak indokolatlan drágításának üldözéséről, minthogy a legutóbbi drágasági hullám indokolatlan. A szlovenszói országos hivatal megállapítja, hogy egyáltalán nincs élelmiszerhiány, sőt ellenkezőleg, nagy fölösleg van az élelmiszerekben. Az élelmiszerek drágításának minden kísérlete veszélyezteti az állam rendjét és nyugalmát, ezért az országos hivatal utasítja az alárendelt hivatalokat, hogy az élelmiszerárak és más közszükségleti cikkek bármily drágítását akadályozzák meg és az indokolatlan drágítást az 1934. évi 27. számú kormányrendelet 2. szakasza értelmében üldözzék. Az országos hivatal rendelete értelmében érzékeny büntetést kell kiszabni olyan esetekben, amikor az árdragítást nyereszkesítő vagy más alantas okból követik el.

Rendezte-e már előfizetését?

— **Eljegyzés.** Kollár Annuskát Mikus László, a betegsegélyző hivatal tisztviselője eljegyezte. (M. k. é. h.)

— **A keramit-út ügye.** A keramit-út átépítésének ügye minden lévaít szerfelett érdekel annál is inkább, mert annak munkálatai megkezdésére már ezer terminust hallottunk, de a munka csak nem indult meg. Napról-napra mindig többen és többen érdeklődnek szerkesztőségünkben, hogy mikor kezdik már a keramitot átépíteni. Sajnos erre a kérdésre feleletet nem tudunk adni és még ma sem tudunk többet mi sem, mint azt, hogy az orsz. hivatal az építési munkálatokat a prágai Židmal-cégnak adta ki, a kőszállítás pedig a Korláti Bazaltbánya rt. kapta meg. Az országos hivatal ezen intézkedését még a közmunkaügyi minisztériumnak kell jóváhagyni és a lévai keramit ügye egyenlőre jóváhagyásra várva a közmunkaügyi minisztériumban fekszik.

— **Tóparti muzsika,** tánc, szerencsekerék, sok-sok vidámság, gyermekeknek mesésatór, arnyas hely várja a szórakozást keresőket I. hó 21-én, vasárnap délután. Ezen a napon öt órai kezdettel rendezi meg a Lévai Árvaházat Fenntartó Nőegylet nyári mulatságát a Halastó-vendéglőben, amely kellemes alkalomra ez uton hív meg mindenkit szeretettel a Rendezőség.

A „Juventus Sportklub” klubházának alapkövetétele

Az alapkövetétele szombat este ünnepélyes keretek között folyt le az Iparos Kör Honvéd-utcai házában udvarán, ahol a fiatal sportegyesület otthonát felépíti. Frasch József elnök rövid beszéd keretében adta át a Juventusnak a terület használatát és azon reményének adott kifejezést, hogy a két nagy tagszámú egyesület kooperációjából nemcsak ezeknek, hanem a községnek is haszna lesz. Léva jelen és jövő társadalmának, dolgozóinak összefogása ez. Dr Strasser Elemér a Juventus elnöke kiemelte, hogy itt nincs nézeteltérés az öregek és a fiatalok között, mert az Iparoskör részéről oly megértéssel találkozott, amely biztosítja a két egyesület harmonikus és eredményes együttműködésének.

A lévai teniszversenyeken résztvevő Bárczy Oszkár, a Č. M. T. Sz. elnöke szintén jelen volt az alapkövetéletnél és meghatottan kívánt eredményes munkát az életerős fiatal sportegyesületnek, amelyet minden-

Az Országos Gazdasági Egyesület gyűlése

Közel tíz éves letargia után a gazdasági társadalom is végre megmozdult, hogy saját érdekeinek védelmét maga vegye a kezébe. Az Országos Gazdasági Egyesület Szlovénzskón fiatal tevékeny vezetősége sorra járja a vidéket és Nyitra, Komárom után 7-én délelőtt Léván bontott új zászlót. — Szemző Béla alelnök adott új munkaprogramot, informálta a gazdákat a napi kérdések legfontosabbjairól, a gazdasági kérdések rendezéséről, az állatmonopóliumról, az új gabona árakkal kapcsolatban az OGESz. álláspontjáról. Együttal felhívta a gazdákat, hogy adják elő óhajaikat és kívánásaikat és lejtse ki az egyes kérdésekben nézeteiket.

A gyűlésen a garam- és ipolyvölgyi gazdák aránylag igen kis számmal voltak jelen, igazán csak a gazdák színe-java, különösen a kisgazdák száma volt csekély. A gazdasági társadalom közönyét úgy látszik még a hosszú megpróbáltatások éveit sem tudták megtörni és sem a saját sorsának jobbja lordítása, sem a legujabb tu-

— **Díjküglizás az Iparos Olvasókörben.** A Péter-Pálkor rendezett díjküglizás nyertesei: 1. díj egy rádiókészülék, nyerte: Gráner Gyula; 2. díj egy aranyozott dessert-készlet, nyerte: Kósa István; 3. díjat ezüst lírkörkészetlet; Bélik József; 4. díjat, karórát Pankó István; 5. díjat, fali órát Sponna Erich; 6. díjat, gyümölcsös lálat Spišák Dezső; 7.-et, kenyérlátalt Maczák Gyula; 8-at, egy üveg pezsgőt Kiss Sándor nyerte. A kilencedik, vigaszdíj 25 l. sör volt.

— **Véglegesítés.** A helybeli tanonciskolák felügyelő bizottsága a magyar ipariskola igazgatójává végleges minőségben Dóka Sándor ref. kántortanítót választotta meg.

— **Én úr vagyok, te is úr vagy,** mivel mind a ketten ismerjük az Alpa sósorszesz kiváló tulajdonságait, azokat fel is tudjuk használni az egész napi kimerülés és fáradtság után.

MEGNYILT A
Sklené Teplice-i
UJ THERMÁL
STRANDFÜRDŐ
OKVETLEN LÁTOGASSA MEG!

kori jóindulatáról biztosított. Majd a helyi sportegyesületek delegáltjai beszétek és Csernák Gyula helyettes városbíró mondott rövid felkőszöntőt.

Az ünnepségen résztvevőknek nagy meglepetés volt az új láncheton, amelyen sok fiatal csoportta reggelig a talpát nagyszerű hangulatban. A szabadban felállított színpadon két rövid vígjátékban Bottlik József, Nagy László, Tomek Mancsi, Tóth Gyula, Bella Ilus, Pály János és Hlavács József tettek bizonyosságot elsőrendű színészi kvalitásukról. Ők lesznek a Juventus amatőr színiárdájának erősegei. Rajcsányi rendezése kifogástalan volt.

A klubház alapjai egyébként készen várták már az érkezőket és július végén már a falak is állani fognak — természetesen ha épp oly agilitást fejtenek ki a tagok, mint eddig és saját kezük munkájával is gyorsítani fogják a lévai sport első otthonának felépítését.

dományos vizsgálatok eredményeinek ismertetése, — amelyek az ésszerűbb és rentabilisabb gazdálkodását tennék lehetővé, — nem érdekli.

Az alelnök értékes és mindent átfogó előadása után Singer Andor a szervezkedés szükségességéről, módjáról és a közeljövő legsürgősebbnek vélt teendőiről szólott. Hozzá szólások után Roth Frigyes, igazgató tartott előadást a talajvizsgálatokról és a takarmányozási kérdésekről, azokról a kérdésekről, amelyek a mai gazdálkodás legfontosabbjai. Ez a két ut az, amelyen a mai gazda okos előrelátással a tudományos vizsgálatok célszerű felhasználásával gazdasági üzemének rentabilitását még emelni tudja.

Az előadó egyben felhívta a jelenlévő gazdák figyelmét az alakítandó talajtani laboratoriumra való üzletre szegésre. Majd Dr Mauthner István vegyész-mérnök tudományos, de mégis népszerű stílusban ismertette a talaj sajátosságait, amelyek a növények kifejlődését, életműködését és ezzel együtt a termés minőségét és mennyi-

Apró hirdetések Minden szó 40 fillér, a legkisebb hirdetés ára 4 Ké.

Kiadó lakásokat és butorozott szobákat lapunk előfizetői részére ingyen közlünk. — Azok, akik nem előfizetői a Lévai Ujságnak, a hirdetés egyszeri közléséért 2— Két fizetnek.

Német és angol nyelvet tanít Alsterné, Belcsák-sor 2
Használt ablakok, ajtók, asztalok jókarban eladó.

Kiadó 2—3 személy részére szeptembertől butorozott szoba, esetleg ellátással Fő tér 14. I. em.

Keresek egy szoba, konyhából álló lakást.

Hurban-u. 9. sz. alatti emeleti ház (járásbíróság) eladó. Ugyanott az udvari lakások kiadó! Bővebbet Pál L. cipőüzletben (Városház).

Címek a kiadóban, Štur utca 3. szám.

ségi hozamát is döntően befolyásolják. Röviden ismertette azokat a módszereket, amelyek segítségével meg lehet állapítani, hogy milyen anyagok, milyen változások állnak fenn a talajban, amelyek a maximális termés kifejlődését megakadályozzák. Előadásával élesen rávilágított a talajvizsgá-

latok fontosságára és jelentőségére. A gyűlés mindvégig lelkes hangulatban, az összetartás szükségességének gondolatától áthatva folyt le. Számos új tag jelentkezett Léva vidékéről is felvételre és jegyzett részleggel a talajvizsgáló laboratórium részére.

Városközi teniszverseny az LTE rendezésében

A versenyt a nyitrai csapat nyerte, ami bizonyos mértékig meglepetést kellett, mert a pozsonyiak voltak a favoritok. Kiderült azonban, hogy Weidenhoffer nagyon mérsékelt formában van. Valent viszont talán élete legjobb játékait produkálta a két napos versenyen s így sikerült a serleget Nyitra-nak biztosítani győzelemmel. Miután pedig a kitűnő losonci dr Koller is megverte Weidenhoffert, a LAFC foglalta el a második helyet a pozsonyiak előtt s utának következett az LTE és LSE csapata.

azl is, hogy nívósak lesznek a küzdelmek és mégis...

Az LTE-nek illene jövőre a hatalmas mezőnyű csehszlovákiai magyarok bajnokságát megszervezni. A szövetség szívesen adná ezt a nagyszabású versenyt a kitűnő fekvésű Lévának. Ez a verseny azonban hatalmas áldozatokat követel a lévai sportközönségtől. Kérdéses tehát, vajjon akad-e olyan vállalkozó szellemű ember, aki ezen verseny finansziális megrendezését magára veszi. Mert ezen a versenyen kedvező körülmények esetén a deficit ezrekre rug. Léván megbukott a szinte legendás hírű nemzetközi verseny a közönség sportközönyén, valószínűtlen az is, hogy az LTE rászánja-e magát ilyen súlyos anyagi áldozatok árán versenyt rendezni. Léva Ismétlő teniszversenyek nélkül marad...

Dr Weisz László.

A verseny eredményei a következők:

1. DLTC Nyitra: Dr Valent, Széchenyi, Diamant
2. LAFC Losonc: Dr Koller, Čičmanec, Beinrohr
3. PTE Pozsony: Weidenhoffer, Dr Kakas
4. LTE: Feldmár, Kádár, Schwitzer
5. LSE: Nyáry, Palkovič, Stark

Figyelemreméltó eredmények:

Dr Valent—Weidenhoffer 6:0, 6:0 (I); dr Koller—Weidenhoffer 2:6, 6:0, 7:5; dr Valent, Széchenyi—Weidenhoffer, dr Kakas 6:3, 8:6; dr Valent, Széchenyi—dr Koller, Čičmanec 6:3, 6:2; dr Valent—dr Koller 6:2, 5:0

KÖZGAZDASÁG

Mossuk meg a gyümölcsöt!

Nem is képzeli az ember, hogy mennyi baktérium tapad egy-egy gyümölcs-szem felületére. Hoder, német baktériológus egy szem cseresznyéről egy alkalommal 20.000, másszor 52.000 és harmadik esetben 90.000 baktériumot mosolt le. Még az a szerencse, hogy nem minden bacillus veszedelmes ránk nézve, a legtöbbjük rendszerint ártalmatlan. Hoder más gyümölcsöt is megvizsgált és mindegyiken tízezrevel találta a különböző bacillusokat. Miután nem tudhatjuk, melyik az ártalmatlan vagy ártalmas bacillus, óvatosságból ajánlatos minden gyümölcsöt fogyasztás előtt megmosni, még ha kissé veszít is izességéből. Fontos az is, hogy vásárlásnál a gyümölcsöt össze ne fogdossák. A péksütemény összefogdosásától szerencsére már elszakított a közönségünk, talán a gyümölcs fogdosásáról is le lehet szoktatni.

Valuták:

német márka	815
magyar pengő	458'50
svajci frank	778'50
angol font	118'12
olasz lira	197'40
amerikai dollár	23'60
francia frank	157'45
osztrák schilling	463'50

Hivatalos gabona árak: A Monopólium Társaság július hóra lévai paritásában a következő árakat állapította meg: buza 164'50, rozs 122'50, közép sörárpa 123'—, takarmány árpa 113'— zab 127'—, kukorica 120'—, kukorica (féhé) 115, kukorica cinquin, 135'— Ké

OLVASSUK ÉS TERJESSZÜK
a „Lévai Ujság”-ot!